

Inspiratiedag Omgevingswet 2020

Participatie(beleid) en Omgevingswet

27 oktober, Sarah Ros

Vandaag

- Wat is participatie onder de Omgevingswet?
- Hoe ziet de participatieplicht er uit?
- Hoe werkt participatie bij de vergunning?
- De praktijkverhalen van Eindhoven en Amersfoort

Wat houdt het in

- Participatie is **meer dan de formele momenten** waarop alle partijen zienswijzen kunnen indienen. Het betreft juist het betrekken van partijen voordat de formele besluitvorming van start gaat.
- **Voorbeelden** zijn: raadspanels, ontwerpateliers, stadsgesprekken, discussiefora en enquêtes. Ook internetconsultaties zijn een gangbare vorm .
- Het is van belang om **afspraken te maken** met de initiatiefnemer(s). Vooraf moet helder zijn wat de rolverdeling is.
- De vertegenwoordigende organen (gemeenteraad, provinciale staten of parlement) moeten toezien op de **kwaliteit van besluitvorming**, inclusief de invulling van vroegtijdige participatie.

Wie

- Burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen.
- Dit is dus een bredere en **minder afgebakende doelgroep** dan de kring van belanghebbenden zoals wordt gebruikt voor het begrip «belanghebbende» uit de Awb.

Omgevingswet en Algemene wet bestuursrecht

- Participatie is geen vervanging van rechtsbescherming. Rechtsbescherming (B&B) gaat over de gang naar de rechter, hiervoor sluit de Omgevingswet aan bij de Awb.
- Het bestuursorgaan vergaart bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis over **de relevante feiten en de af te wegen belangen** en moet het besluit motiveren (artikel 3:4 en 3.46 Awb). Participatie is een onderdeel van deze belangenafweging.

Wanneer

- **Kennisgeving** bij het omgevingsplan en de projectprocedure.
- **Motiveringsplicht** bij omgevingsvisie, programma, omgevingsplan, waterschapsverordening, omgevingsverordening, voorkeursbeslissing en projectbesluit.
- **Aanvraagvereiste** bij de vergunningaanvraag.
- Omgevingswet regelt het wat, niet het hoe: dus **vormvrij!** Zowel voor de overheid als voor de initiatiefnemer.

Aanvraagvereiste participatie bij vergunning

op basis van omgevingsplan/ -verordening/ waterschapsverordening

- Aangeven **OF** burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken.
- Indien ja, verstrekt de aanvrager **gegevens over HOE** zij zijn betrokken en **WAT de resultaten** daarvan zijn.
- Het bevoegd gezag geeft kennis van de aanvraag in één of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen.
- Participatie is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer, niet aan participatie doen is geen weigeringsgrond.
- De aanvraagvereiste is **uitputtend** geregeld (m.u.v. Van Eijs).

Wat als het 'onvoldoende' is

- Het is mogelijk om, voorafgaand aan de indiening, een **ontwerpaanvraag ter inzage te leggen**. Het bevoegd gezag bepaalt zelf een passende termijn voor het indienen van de reacties.
- Na publieke kennisgeving kan door het bevoegd gezag, op basis van de verstrekte gegevens bij de aanvraag, worden gezien of er nog **aanvullend contact met derde partijen** nodig is.
- Artikel 4.8 Awb bevat de mogelijkheid voor een bestuursorgaan om **een zienswijze te vragen aan derden** die naar verwachting bedenkingen zullen hebben tegen het voorgenomen besluit. Ook bij de reguliere procedure.
- De gemeenteraad kan **“gevallen van” buitenplanse omgevingsplanactiviteiten** aanwijzen waarbij participatie verplicht is (amendement Van Eijs).

Participatieverordening

- De **Wet versterking participatie op decentraal niveau** wordt voorbereid.
- De inspraakverordening in de Gemeentewet, Provinciewet en Waterschapswet zal worden omgezet naar een **‘inspraak- en participatieverordening’**.
- Deze verordeningen richten zich dan niet alleen op de voorbereiding, maar ook op de uitvoering en evaluatie van het beleid. Dit is breder dan de fysieke leefomgeving.
- Het is verstandig om het decentrale participatiebeleid en de toekomstige participatie- en inspraakverordening in samenhang op te stellen.

Participatiebeleid

- De motie Nooren c.s.: decentrale overheden zullen moeten aangeven in hun motiveringsplicht op welke wijze invulling is gegeven aan het **toepasselijke decentrale participatiebeleid**.
- Als de gemeenteraad gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten aanwijst waarin **participatie verplicht is**, ligt het ook voor de hand dat de raad zich **een oordeel vormt** over de wijze waarop die participatie bij voorkeur moeten plaatsvinden. Naast deze mogelijkheid van verplicht stellen, kan de aanvraagvereiste participatie niet verder worden uitgebreid.

Ervaringen met participatiebeleid

- Eindhoven: Caroline Hovenkamp
- Amersfoort: Mirjam Wingelaar

Aan de slag met de
Omgevingswet

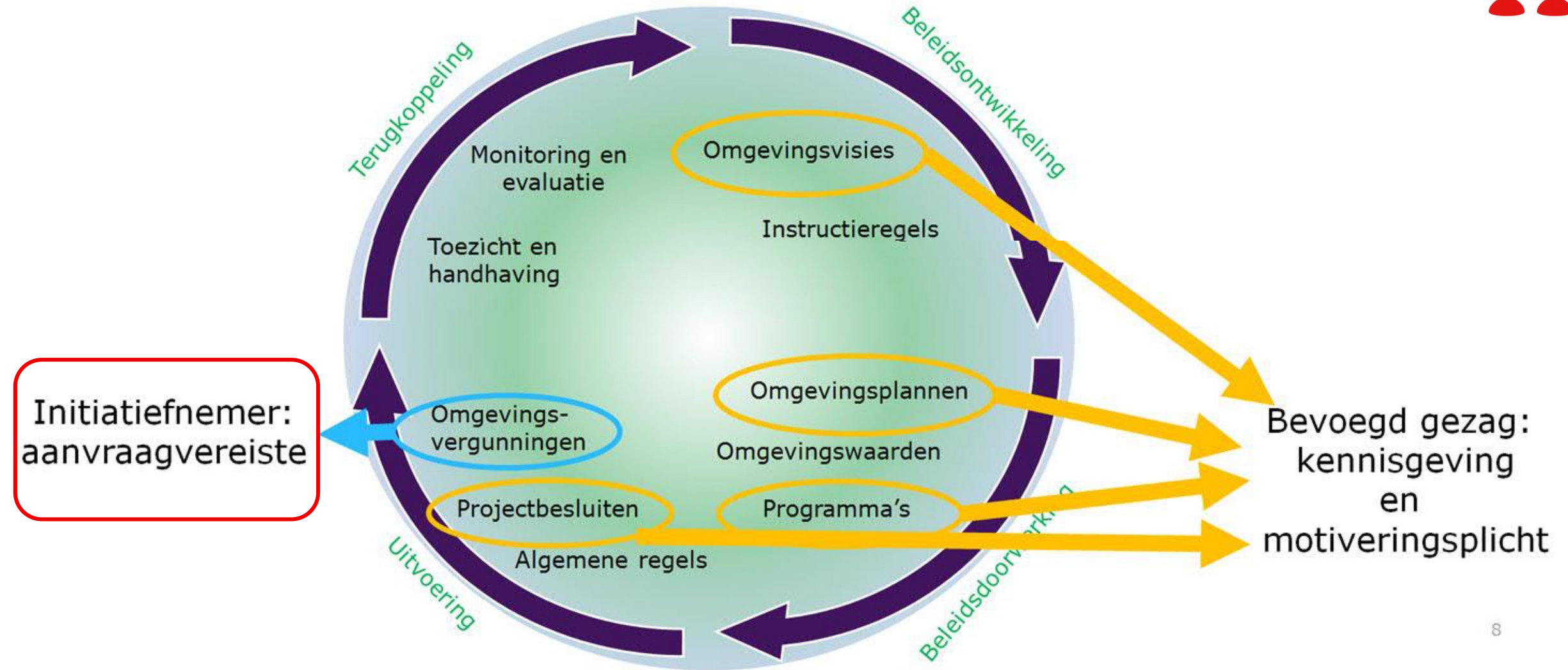
EINDHOVEN

Inspiratiedag

Oktober 2020

Oefenen met Participatie onder de Omgevingswet

Oefenen met vernieuwde participatie werkwijze t/m Q2 2021

Twee oefensporen:

1. Stimuleren externe initiatiefnemers tot zelf organiseren vroegtijdige participatie

- Beproeven nieuwe leidraad voor externe initiatiefnemers + mogelijke rol gemeente
- Wie: intake team, com.adviseur, gebiedscoördinator, gebiedsmanager

2. Opstellen Samenspraakplan voor interne initiatieven > motivering

- Beproeven opstellen Samenspraakplan
- Wie: Ambtelijk opdrachtgever, Projectmanager, Com.adviseur, Gebiedscoördinator

Doel:

Maatwerk & consistentie in de participatie aanpak

Om snel een eerste scan te doen van het participatie traject dat voorligt is de **“THiNK! consistent” Quick Scan** ontwikkeld. Toepasbaar bij een extern- of intern initiatief, en voor fysiek of sociaal domein.

[THiNK consistent promo](#)

Met de tool **“THiNK! consistent”** wordt aan de hand van vier vragen het ‘participatielevel’ vastgesteld. Dit level geeft vervolgens op vier punten richting voor de verdere aanpak. Deze richting is dringend maar niet dwingend.

4 vragen “THiNK! consistent”:

- In welke categorie past het initiatief?
- Heeft het een positieve invloed op de samenleving?
- Krijgt het initiatief veel aandacht in politiek, pers of social media?
- Is er hinder van het initiatief voor de omgeving, na realisatie?

<https://www.vpng.nl/>

Concept leidraad voor externe initiatiefnemers

Deze informatie kun je ook vinden op [eindhoven.nl](https://www.eindhoven.nl)

Maart 2020

<https://www.eindhoven.nl/participatieomgevingswet>

URL vóór 1 oktober in de lucht

Wat gaan we beproeven?

- Werken de processen zoals vooraf bedacht ?
- Wat zijn de ervaringen met de Leidraad voor externe initiatiefnemers, de THiNK tool en diverse te gebruiken formats?
- Wat betekent de nieuwe werkwijze voor de eigen rol / taak ?
- Lukt het om de participatie uitkomsten te beoordelen als onderdeel van de vergunningverlening ?

Participatiegids voor meest complexe ruimtelijke ontwikkelingen

Gemeente Amersfoort

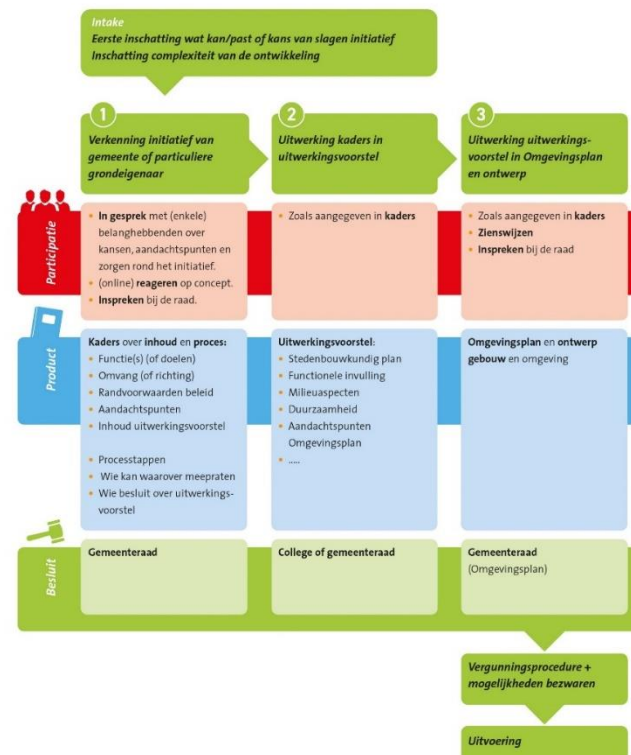
Waarom een participatiegids

- Opdracht coalitieakkoord
- Helder proces voor samenwerking rond ruimtelijke ontwikkelingen
- Voor initiatiefnemers, belanghebbenden, ambtenaren en raadsleden

Wat biedt de participatiegids?

- Doelen en uitgangspunten voor participatie
- Stappenplan voor meest complexe ruimtelijke ontwikkelingen

En nu...

- Intern: casemanagers VTH, projectmanagers en communicatieadviseurs
- Extern: op maat communicatie voor initiatiefnemers en belanghebbenden
- Toolbox maken
- Lijst opstellen met gevallen waarvoor participatie verplicht is
- Goed kijken wat we verder nog allemaal moeten doen 😊